

Patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-1194, **pakeista** Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. V-399

KVALIFIKACINIŲ REIKALAVIMŲ VALSTYBINIŲ IR SAVIVALDYBIŲ ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ (IŠSKYRUS AUKŠTĄSIAS MOKYKLAS) VADOVAMS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kvalifikacinių reikalavimų valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovams aprašas (toliau – kvalifikacinių reikalavimų aprašas) nustato kvalifikacinius reikalavimus valstybinių ir savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklų, profesinio mokymo įstaigų, ikimokyklinio ugdymo mokyklų, neformaliojo vaikų švietimo mokyklų ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklų, neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklų ir švietimo pagalbos įstaigų (toliau – švietimo įstaigos) vadovams.

2. Kvalifikaciniai reikalavimai įrašomi į švietimo įstaigų vadovų pareigybių aprašymus.

3. Kvalifikacinių reikalavimų apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804) vartojamas sąvokas.

II. KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI ŠVIETIMO ĮSTAIGOS VADOVUI

4. Švietimo įstaigos vadovas privalo:

4.1. turėti aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą išsilavinimą, išskyrus ikimokyklinio ugdymo mokyklų vadovus, kuriems privalu turėti ne žemesnį kaip aukštąjį koleginį išsilavinimą, kitų neformaliojo vaikų švietimo mokyklų ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklų vadovus, kuriems privalu turėti ne žemesnį kaip aukštąjį koleginį, aukštesnįjį, įgytą iki 2009 metų, ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų, išsilavinimą;

4.2. atitikti bent vieną iš šių reikalavimų:

4.2.1. turėti pedagogo kvalifikaciją ir ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą;

4.2.2. turėti magistro laipsnį, pedagogo kvalifikaciją ir ne mažesnę kaip 2 metų pedagoginio darbo stažą;

4.2.3. turėti ne mažesnę kaip 3 metų profesinės veiklos, kuri atitinka VI ar aukštesnį kvalifikacijų lygį pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 (Žin., 2010, Nr. 56-2761), patirtį, o kvalifikacinių reikalavimų aprašo 5 punktu nustatytų vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų lygio vidurkis turi būti ne žemesnis kaip pakankamas;

4.2.4. profesinio mokymo įstaigos vadovas turėti mokyklos vykdomų profesinio mokymo programų sektoriuje 3 metų profesinės veiklos, kuri atitinka V ar aukštesnį kvalifikacijų lygį pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašą, patirtį;

4.2.5. neformaliojo vaikų švietimo mokyklos vadovas švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka būti išklauses pedagoginių ir psichologinių žinių kursą, turėti 2 metų pedagoginio darbo stažą arba 2 metų profesinės veiklos, kuri atitinka neformaliojo vaikų švietimo mokyklos vykdomų programų sritį, patirtį;

4.3. turėti 5 punkte nustatytas vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijas;

4.4. turėti ne mažesnę kaip vienus metų vadovavimo asmenų grupei (grupėms) patirtį;

4.5. mokėti naudotis informacinėmis technologijomis;

4.6. gerai mokėti lietuvių kalbą, jos mokėjimo lygis turi atitikti Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimu Nr. 1688 (Žin., 2003, Nr. 123-5618), reikalavimus;

4.7. ne žemesniu kaip B1 kalbos mokėjimo lygiu (pagal Bendruosiuose Europos kalbų metmenyse nustatytą ir apibūdintą šešių kalbos mokėjimo lygių sistemą) mokėti bent vieną iš trijų Europos Sąjungos darbo kalbų (anglų, prancūzų ar vokiečių);

4.8. ne žemesniu kaip B1 kalbos mokėjimo lygiu (pagal Bendruosiuose Europos kalbų metmenyse nustatytą ir apibūdintą šešių kalbos mokėjimo lygių sistemą) mokėti bent vieną užsienio kalbą.

5. Vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijos, reikalingos sėkmingai profesinei veiklai, atitinka švietimo tikslus ir yra grindžiamos pagarba asmens orumui ir savitumui, tikėjimu kiekvieno žmogaus

galimybėmis, mokymosi visą gyvenimą samprata, puikiu švietimo, mokymosi supratimu, žmogaus pažinimu, demokratiško vadovavimo principų išmanymu. Vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijas sudaro:

5.1. bendrosios kompetencijos – savybės, nuostatos, žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriais paremta visa vadovo veikla:

5.1.1. asmeninio veiksmingumo (pasitikėjimas savimi ir atvirumas; pagarba sau ir kitiems; kūrybingumas, lankstumas; tolerancija socialinei įvairovei; pozityvumas; platus akiratis; atsakomybė ir sąžiningumas; kryptingumas, orientacija į tikslus; iniciatyvumas, organizuotumas; streso valdymas; drąsa ir ryžtas; integralumas – žodžių ir elgesio darna ir kt.);

5.1.2. strateginio mąstymo ir pokyčių valdymo (konceptualus mąstymas; vizijos turėjimas; gebėjimas sistemškai analizuoti ir objektyviai vertinti situaciją bei priimti sprendimus; gebėjimas skirti prioritetus; gebėjimas dirbti su informacija: šaltinių parinkimas, duomenų rinkimas ir analizė; atvirumas pokyčiams, mokėjimas juos planuoti ir valdyti ir kt.);

5.1.3. mokėjimo mokytis (mokymosi visą gyvenimą nuostata; atvirumas mokymuisi; savivoka; gebėjimas įsisavinti naują informaciją, praktiškai taikyti įgytas žinias; tinkamų ir įvairių mokymosi metodų taikymas; gebėjimas ir noras dalytis žiniomis, patirtimi ir kt.);

5.1.4. vadovavimo žmonėms (gebėjimas formuoti ir valdyti komandas, dirbti komandoje; gebėjimas paskatinti ir deleguoti; gebėjimas motyvuoti, įkvėpti; gebėjimas stebėti kitų veiklą ir teikti grįžtamąjį ryšį; gebėjimas ir noras ugdyti žmones, atskleisti jų potencialą, teikti paramą; gebėjimas moderuoti pokalbius, susirinkimus ir kt.);

5.1.5. bendravimo ir informavimo (dalykinio bendravimo įgūdžiai; gebėjimas išklaudyti, išgirsti, suprasti; derybų įgūdžiai; gebėjimas valdyti konfliktines situacijas; viešojo kalbėjimo (oratoriniai) įgūdžiai; gebėjimas rengti ir aiškiai pateikti informaciją žodžiu bei raštu – prezentacijas, ataskaitas ir kt.);

5.2. vadovavimo sričių kompetencijos:

5.2.1. strateginio švietimo įstaigos valdymo (gebėjimas formuoti švietimo įstaigos strateginę veiklos kryptį, rengti strateginius bei veiklos planus; analizuoti informaciją apie švietimo įstaigos veiklą, priimti ir įgyvendinti veiklos tobulinimo sprendimus; kurti informavimo sistemą švietimo įstaigoje; kurti palankią mokymuisi švietimo įstaigos kultūrą, susietą su strateginiais tikslais ir grindžiamą švietimo įstaigos etikos principais bei vertybėmis; aiškiai išreikšti mokyklos viziją, formuoti veiksmingus viešuosius ryšius; išsamiai ir objektyviai atsiskaityti už švietimo įstaigos veiklas ir kt.);

5.2.2. vadovavimo ugdymui ir mokymuisi (gebėjimas siekti, kad būtų taikomi tinkamiausi ugdymo metodai; stiprinti bendruomenės nuostata, kad kiekvienas mokinys gali pasiekti gerų mokymosi rezultatų; sudaryti palankias ir saugias mokymosi sąlygas visiems mokiniams; kartu su bendruomene įgyvendinti strategijas, užtikrinančias gerą mokinių elgesį, lankomumą ir mokymosi rezultatus; skatinti ugdymo ir mokymosi proceso dalyvių dalyvavimą procese bei atsakomybę už jo veiksmingumą ir rezultatus; organizuoti mokinių pasiekimų, jų pažangos ir ugdymo proceso stebėseną, analizuoti rezultatus ir tobulinti ugdymo procesą bei švietimo įstaigos veiklą ir kt.);

5.2.3. vadovavimo pedagogų kvalifikacijos tobulinimui (gebėjimas motyvuoti pedagogus tapti reflektuojančiais praktikais, skatinti juos prisiimti atsakomybę už asmeninį tobulinimąsi ir veiklos tobulinimą, integruoti geriausias patirtis; sudaryti palankias sąlygas pedagogų profesinėms kompetencijoms ugdyti; siekti, kad pedagogų įgyjamos kompetencijos būtų veiksmingai skleidžiamos bei integruojamos švietimo įstaigoje; įtraukti švietimo įstaigos bendruomenę ir socialinius partnerius į pedagogų kvalifikacijos tobulinimo procesą ir kt.);

5.2.4. švietimo įstaigos struktūros, procesų, išteklių valdymo (gebėjimas kurti, veiksmingai valdyti ir tobulinti švietimo įstaigos organizacinę struktūrą ir infrastruktūrą; formuoti ir įgyvendinti veiksmingą personalo politiką, užtikrinančią ugdymo ir mokymosi kokybę, taikyti šiuolaikinius vadovavimo metodus; nustatyti materialinių, finansinių ir kitų išteklių, reikalingų švietimo įstaigai funkcionuoti, poreikį, jų šaltinius bei paskirstymo prioritetus, inicijuoti papildomų išteklių pritraukimą; užtikrinti, kad visi ištekliai būtų valdomi ir už juos atsiskaitoma remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kt.);

5.2.5. švietimo įstaigos partnerystės ir bendradarbiavimo (gebėjimas dalytis veiksminga patirtimi, partneriškai dirbti su kitomis švietimo įstaigomis; remti iniciatyvas, prisidėti prie švietimo sistemos tobulinimo; bendradarbiauti su tėvais (globėjais, rūpintojais), vietos bendruomene, verslo organizacijomis, socialiniais, užsienio ir kitais suinteresuotais partneriais; užtikrinti, kad mokinių mokymasis būtų siejamas su vietos (bendruomenės) kultūra; pareikšti aktyvią pilietinę poziciją, dalyvauti vietos savivaldos gyvenime ir kt.).

6. Skiriami 5 vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų lygiai – labai silpnas, silpnas, pakankamas, aukštas ir labai aukštas.

7. Švietimo įstaigos vadovo asmeninio veiksmingumo, strateginio mąstymo ir pokyčių valdymo, mokėjimo mokytis, vadovavimo žmonėms ir vadovavimo ugdymui ir mokymuisi kompetencijos turi būti ne žemesnio kaip pakankamas lygio, kitos 5 punkte nustatytos kompetencijos – ne žemesnio kaip silpnas lygio.

8. Kvalifikacinių reikalavimų aprašo 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4 ir 5.2.2 papunkčiuose nustatytų kompetencijų vertinimą, vadovaudamasi šiuo aprašu ir jo priedu, atlieka Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra. Kitos aprašo 5 punkte nurodytos kompetencijos vertinamos konkurso valstybinės ir savivaldybės švietimo įstaigos (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovo pareigoms eiti metu.

Kvalifikacinių reikalavimų valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovams aprašo priedas

VADOVAVIMO VALSTYBINEI IR SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO ĮSTAIGAI (IŠSKYRUS AUKŠTĄJĄ MOKYKLĄ) KOMPETENCIJŲ VERTINIMAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vadovavimo valstybinei ir savivaldybės švietimo įstaigai (išskyrus aukštąją mokyklą) kompetencijų (toliau – kompetencijos) vertinimo tikslas – objektyviai įvertinti asmenų, siekiančių eiti švietimo įstaigų vadovų pareigas (toliau – pretendentas), kompetencijas.

2. Pretendentas turi atitikti Kvalifikacinių reikalavimų valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovams aprašo (toliau – aprašas) 4.1–4.8 papunkčiuose nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.

3. Vertinimas vykdomas, laikantis konfidencialumo, skaidrumo ir etiškumo principų.

4. Kompetencijos vertinamos etapais:

4.1. pirmasis kompetencijų vertinimo etapas: Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra (toliau – institucija) ir jos pasitelkti specialistai, turintys aukštąjį universitetinį išsilavinimą, ne mažesnę kaip 1 metų personalo vertinimo patirtį (toliau – vertintojas), vertina aprašo 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4 ir 5.2.2 papunkčiuose nurodytas kompetencijas. Šios kompetencijų dalies vertinimas nustatytas šiame priede;

4.2. antrasis kompetencijų vertinimo etapas: aprašo 5.1.5, 5.2.1, 5.2.3, 5.2.4 ir 5.2.5 papunkčiuose nurodytos kompetencijos vertinamos konkurso valstybinės ir savivaldybės švietimo įstaigos (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovo pareigoms eiti metu, vadovaujantis Konkurso valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų pareigoms eiti tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-1193 „Dėl Konkurso valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų pareigoms eiti tvarkos aprašo patvirtinimo“.

5. Informacija apie pirmąjį kompetencijų vertinimo etapą skelbiama institucijos interneto svetainėje.

II SKYRIUS PIRMASIS KOMPETENCIJŲ VERTINIMO ETAPAS

6. Pretendentas, siekdamas įsivertinti pirmąją dalį kompetencijų, institucijai pateikia prašymą įvertinti jo kompetencijas, gyvenimo aprašymą, dokumentų, patvirtinančių, kad jis atitinka aprašo 4.2 ir 4.6 punktuose nustatytus reikalavimus, kopijas tiesiogiai, elektroniniu arba registruotu laišku. Dokumentų originalai, pateikiami, tiesiogiai teikiant dokumentus arba kompetencijų vertinimo dieną prieš vertinimą, ir sutikrinti su kopijomis, grąžinami.

7. Pretendentų kompetencijų vertinimas organizuojamas pagal institucijos nustatytus grafikus. Vertinimo vieta ir laikas pretendentams pranešami elektroniniu paštu arba, jei tai neįmanoma, registruotu laišku ne vėliau kaip prieš 15 dienų iki vertinimo dienos. Tais atvejais, kai vertinimas turi įvykti greičiau, pretendentui apie vertinimo vietą ir laiką pranešama ne vėliau kaip prieš 3 dienas iki vertinimo.

8. Skiriant vertinimo laiką, pirmenybė teikiama pretendentui, kuris jau yra pateikęs prašymą dalyvauti konkurse į švietimo įstaigos vadovo pareigas (toliau – konkursas). Jeigu pretendentas jau yra pateikęs prašymą dalyvauti konkurse, kompetencijoms vertinti jis turi registruotis per 10 darbo dienų nuo konkurso paskelbimo dienos. Pretendentui nurodžius konkrečią konkurso datą, Pretendento vadovavimo švietimo

įstaigai kompetencijų vertinimo ataskaita (toliau – vertinimo ataskaita) pateikiama ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki atrankos.

9. Pretendentų vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų vertinimą sudaro įvairios užduotys, skirtos pretendento vertinamosioms kompetencijoms atskleisti.

10. Pretendentų vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų vertinimo vykdymas:

10.1. konkrečiam vertinimui sudaroma 3–4 vertintojų grupė, vieną pretendentą vertina ne mažiau kaip 2 vertintojai;

10.2. vertintojai stebi pretendentes įvairiose situacijose, siekdami nustatyti konkrečių vertinamų kompetencijų pasireiškimo laipsnį ir įžvelgti pretendentų vadovavimo švietimo įstaigai potencialą;

10.3. vertinimas vyksta institucijoje ne ilgiau kaip 4 valandas (į šį laiką neįskaitomas kognityvinio testo laikymo laikas) ir vykdomas 3–4 pretendentų grupėmis;

10.4. kognityvinis testas atliekamas institucijos nurodytoje vietoje ir nurodytu laiku. Pretendentai, atvykdami atlikti kognityvinio testo, privalo turėti galiojantį asmens dokumentą, kuriame yra asmens kodas ir nuotrauka. Nepateikusiems šio dokumento, testo laikyti neleidžiama. Informaciją apie kognityvinio testo atlikimo sąlygas ir tvarką, kurių privalo laikytis pretendentai, teikia institucija;

10.5. institucijos parengtos užduotys, naudojamos vertinime, yra universalios ir nediferencijuojamos pagal atskirus švietimo įstaigų tipus. Vertinimo medžiaga ir užduotys viešai neskelbiamos;

10.6. vertinant pretendentų kompetencijas, naudojami šie metodai:

10.6.1. interviu – individualus pokalbis pretendentų kompetencijoms aptarti, remiantis jo patirtimi ir supratimu;

10.6.2. individualios ir grupinės vadovavimo užduotys, vaidmenų ir kiti pokalbiai;

10.6.3. kognityvinis testas bendriesiems mąstymo gebėjimams įvertinti;

10.7. siekiant užtikrinti vertinimo objektyvumą, pretendentų užduočių atlikimo žodžiu metu daromas skaitmeninis įrašas, kuris perkeliamas į kompiuterinę laikmeną ir saugomas teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Vertintojai pagal vertinamas kompetencijas analizuoja visą vertinimo metu surinktą informaciją, apibendrina savo pastabas ir sutaria dėl vertinamųjų pretendentų kompetencijų galutinio įvertinimo.

12. Kiekviena vertinamoji pretendentų kompetencija priskiriama vienam iš 5 lygių, kurie išreiškiami balais:

12.1. 1 balas (labai silpnas lygis) – pretendentas nepasižymi kompetencijai priskiriamomis nuostatomis, žiniomis ir gebėjimais;

12.2. 2 balai (silpnas lygis) – pretendentas iš dalies pasižymi kompetencijai priskiriamomis nuostatomis, žiniomis ir gebėjimais; turi minimalų supratimą apie pagrindinius principus, procedūras, reikalingus veiksmingai veiklai;

12.3. 3 balai (pakankamas lygis) – pretendentas pakankamai pasižymi kompetencijai priskiriamomis nuostatomis, žiniomis ir gebėjimais, supranta ir naudoja pagrindinius principus, procedūras, reikalingus veiksmingai veiklai;

12.4. 4 balai (aukštas lygis) – pretendentas atitinka kompetencijai priskiriamas nuostatas, žinias ir gebėjimus, gerai išmano ir naudoja principus, procedūras, reikalingus veiksmingai veiklai;

12.5. 5 balai (labai aukštas lygis) – pretendentas visiškai atitinka kompetencijai priskiriamas nuostatas, žinias ir gebėjimus, labai gerai išmano principus, procedūras, reikalingus veiksmingai veiklai, ir sėkmingai juos naudoja. Demonstruoja nuodugnų supratimą, paremtą įžvalgomis plačiame kontekste.

13. Vertinimo ataskaitoje pateikiamas pretendentų vertinamųjų kompetencijų priskyrimas lygiui, jų įvertinimas balais ir kompetencijų apibūdinimas. Vertinimo ataskaita pretendentui pateikiama per 15 darbo dienų po vertinimo dienos, išskyrus 8 punkte numatytą atvejį.

14. Pretendentų kompetencijų įvertinimas galioja penkerius metus.

15. Pakartotinai dalyvauti kompetencijų vertinime asmuo gali, praėjus vieneriems metams nuo ankstesnio vertinimo. Švietimo ir mokslo ministrui pripažinus, kad šiame priede nustatyta kompetencijų vertinimo procedūra buvo pažeista, institucija pakartotinai kompetencijas įvertina ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo švietimo ir mokslo ministro sprendimo priėmimo dienos.

III SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Dėl kompetencijų įvertinimo pretendentas gali per 10 darbo dienų nuo vertinimo ataskaitos gavimo dienos pateikti motyvuotą skundą institucijos vadovui. Skundai nagrinėti prireikus paskiriamas papildomas vertintojas(-ai), kuris įvertina pretendentų vertinimo dokumentus, skaitmeninį įrašą ir kitą su

vertinimu susijusią informaciją ir pateikia galutinę vertinimo išvadą. Skundas išnagrinėjamas per 20 darbo dienų nuo skundo gavimo dienos.

17. Dėl kompetencijų vertinimo procedūrų, nustatytų šiame priede, galimo pažeidimo pretendentas gali per 10 darbo dienų nuo vertinimo ataskaitos gavimo pateikti motyvuotą skundą švietimo ir mokslo ministrui. Skundas išnagrinėjamas per 20 darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. Švietimo ir mokslo ministras, atsižvelgdamas į skundo tyrimo rezultatus, priima vieną iš šių sprendimų:

17.1. pripažinti, kad šiame priede nustatyta kompetencijų vertinimo procedūra nebuvo pažeista, o pretendento skundą atmesti;

17.2. pripažinti, kad šiame priede nustatyta kompetencijų vertinimo procedūra buvo pažeista, ir įpareigoti instituciją atlikti pakartotinį kompetencijų vertinimą.

18. Kompetencijų vertinimo dokumentai ir skaitmeninis įrašas saugomi ne trumpiau kaip vienerius metus po ataskaitos pretendentui pateikimo.

19. Kompetencijų vertinimui organizuoti ir vykdyti naudojamos valstybės biudžeto ir kitų šaltinių lėšos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
